

*Передмова до фонду
Любецький районний селянський комітет взаємодопомоги, м-ко Любеч
Любецького району Чернігівського округу Чернігівської губернії*

Ф. Р-2788, 7 од. зб., 1924–1925; 1928–1930 рр.

1. Історія установи-фондоутворювача

Створений, як повітовий комітет, на підставі Декрету РНК РРФСР від 14 травня 1921 р. «Про поліпшення соціального забезпечення робітників і селян, родин червоноармійців».¹

У березні 1923 року, після заміни старої системи адміністративно-територіального поділу (волость – повіт – губернія) на нову (район – округ – губернія)², замість повітових були створені районні селянські комітети громадянської взаємодопомоги.

XIII з'їзд РКП(б) (травень 1924 р.) прийняв рішення про реорганізацію селянських комітетів громадської взаємодопомоги у селянські товариства взаємодопомоги, відповідно районні комітети селянської громадської взаємодопомоги – у районні селянські товариства взаємодопомоги.³

25 вересня 1924 р. був прийнятий декрет ВЦВК і РНК РРФСР, яким затверджено Положення про селянські товариства взаємодопомоги.

Мета діяльності товариств взаємодопомоги полягала в організації і проведенні суспільного (соціального) забезпечення у селі (районі, волості) населення, наданні всіх видів допомоги сім'ям військовослужбовців, інвалідам, незаможним селянам, громадянам, постраждалим від стихійних та соціальних лих, вдовам, сиротам, хворим і взагалі найбільш бідним громадянам села. Захист господарських та правових інтересів селян та сиріт, ведення боротьби з безпритульністю, жебрацтвом, проституцією і пияцтвом.

Вищим керівним органом селянського товариства взаємодопомоги стали загальні збори. Загальні збори проводилися планово, скликалися комітетом не рідше одного разу на три місяці, і позачергово, що скликалися особливими постановами комітету або на вимогу ревізійної комісії.

Районні селянські товариства взаємодопомоги діяли через збори уповноважених. Уповноважені обиралися селянськими товариствами взаємодопомоги, що були створені на території району.

Збори уповноважених у районах скликалися на вимогу районного виконавчого комітету і вищого селянського комітету громадської взаємодопомоги. Рішення зборів були обов'язковими для всіх членів товариства.

У 1932 році, у період суцільної колективізації, товариства взаємодопомоги всіх рівнів трансформувалися у каси взаємодопомоги колгоспників.

2. Історія фонду

Дата першого надходження документів на державне зберігання до архіву невідома. Документи фонду описані у 1964 році. У 2018 р. рукописний опис № 1 удосконалений шляхом редагування заголовків без перегляду справ.

Основні документи фонду:

Постанови, накази, циркуляри РНК УСРР, ЦВК СРСР, Наркомату соцзабезпечення УСРР, губсоцзабезпечення. Документи про роботу комітету і сільських товариств взаємодопомоги. Листування з губсекцією взаємодопомоги про участь комітетів взаємодопомоги у весняній сівбі, надання допомоги сім'ям демобілізованих червоноармійців. Заяви мешканців м-ка Любеч про відпуск лісоматеріалів.

3. Характеристика опису

Документи фонду описані та обліковані в опису № 1. Після удосконалення недіючий опис підключено до фонду (справа № 7). До опису складено необхідний довідковий апарат: титульний аркуш, передмова. Заголовки справ розкривають зміст документів. Крайні дати документів в опису зазначені на рівні число, місяць, рік. Опис складений згідно структурно-хронологічного принципу. Станом на 10.04.2018 в опису № 1 обліковано 7 справ за 1924–1925; 1928–1930 роки.

Заступник начальника відділу
10.04.2018

Н.Б. Панько